

“ALB MAGNESIUM” SH.P.K.

R A P O R T

PARAPRAK

I VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

(PER PAISJE ME LEJE MJEDISORE TE TIPIT B)

SIPAS SHTOJCES 1

”Lejet e mjedisit të tipave A, B dhe C në varësi të kapacitetit prodhues kufi”

ID 3.6,

Veprimtaria “Minierat nëntokësore dhe veprimtaritë e lidhura me to”

MARS 2016

P ERMBAJTJA

- a) përshkrimi i mbulesës bimore të sipërfaqes ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar dhe me fotografi;
- b) informacion për praninë e burimeve ujore, në sipërfaqen e kërkuar nga projekti dhe në afërsi të tij;
- c) informacion lidhur me identifikimin e ndikimeve të mundshme, negative, në mjedis, të projektit, përfshirë ndikimet në biodiversitet, ujë, tokë dhe ajër;
- ç) një përshkrim për shkarkimet e mundshme në mjedis, të tilla si: ujëra të ndotura, gaze dhe pluhur, zhurma, vibrime, si dhe për prodhimin e mbetjeve;
- d) informacion për kohëzgjatjen e mundshme të ndikimeve negative të identifikuara;
- dh) të dhëna për shtrirjen e mundshme hapësinore të ndikimit negativ në mjedis, që nënkupton distancën fizike nga vendndodhja e projektit, dhe vlerat e ndikuara që përfshihen në të;
- e) mundësinë e rehabilitimit të mjedisit të ndikuar dhe mundësinë e kthimit të mjedisit të ndikuar të sipërfaqes në gjendjen e mëparshme, si dhe kostot financiare të përafërta për rehabilitimin;
- ë) masat e mundshme për shmangien dhe zbutjen e ndikimeve negative në mjedis;
- f) ndikimet e mundshme në mjedisin ndërkufitar

a) përshkrimi i mbulesës bimore të sipërfaqes ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar dhe me fotografi;

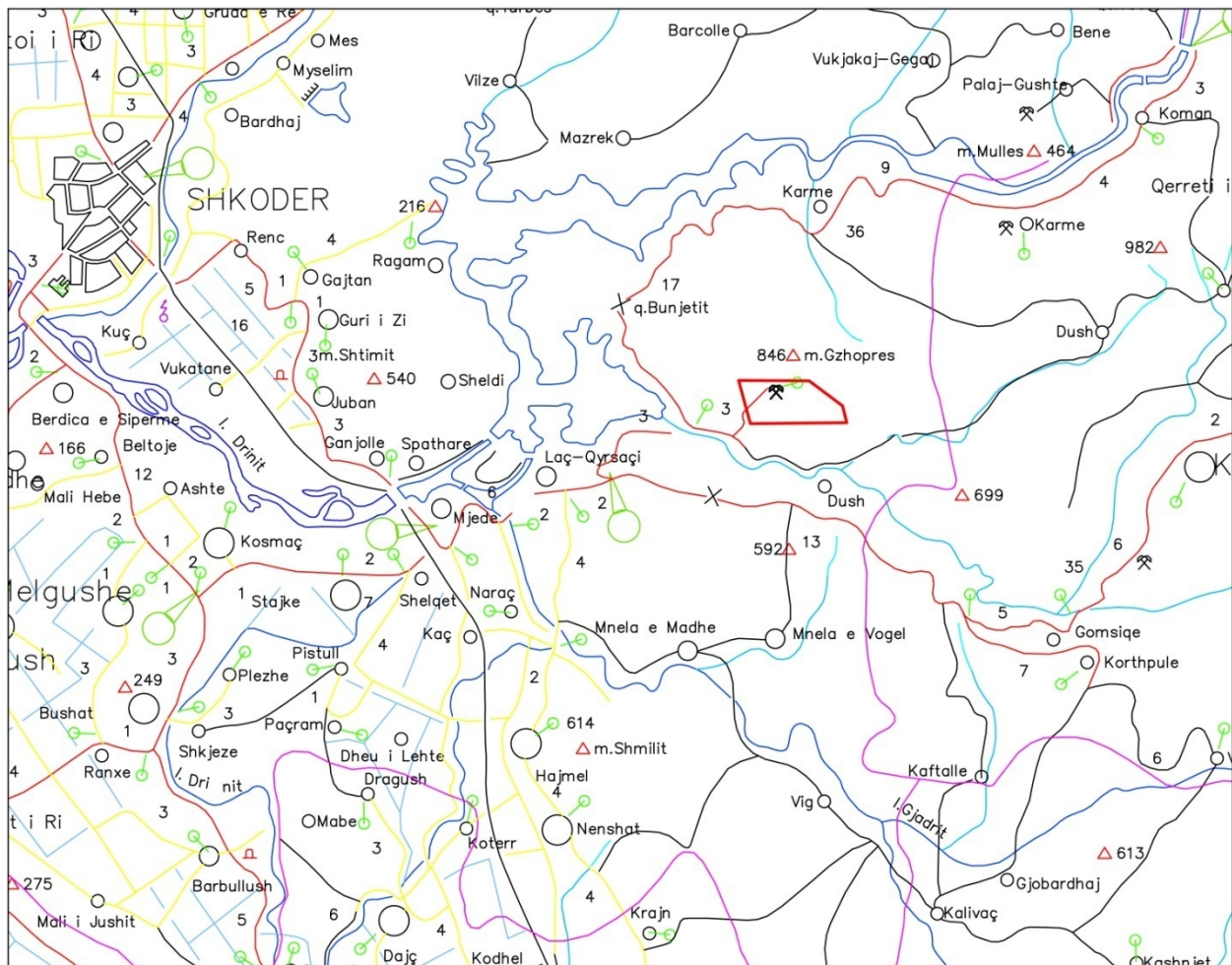
Objekti ndodhet ne Qarkun e Shkodres, bashkia Vau i Dejes rreth 15 km ne juglindje te qytetit te Shkodres. Kufizohet ne veri nga lumi i Drinit e ne jug nga lumi I Gjadrit, ne kuotat +62 deri ne +960 m mbi nivelin e detit. Ben pjese ne masivin ultrabazik te Tropojes ne zonen dunit peridotit te ketij masivi dhe karakterizohet nga alternimi i brezave dunit peridotit.

Relievi dallohet per karakterin e theksuar kodrinor e malor per shkalle te larte te coptimit horizontal e vertikal, pjerresine e shpateve dhe asimetrine e tyre. Kreshtat ne varesi te ndertimit gjeologjik here jane te thepisura e te ashpra, here te rrumbullakosura e te sheshta. Ne jug ndodhet perroi i Gomsiqes, rreth 1 km larg objektit ne veri ndodhet maja e Gzhopres me lartesi 846 m (njekohesisht dhe lartesia me e madhe ne zonen rreth objektit), me ne veri ndodhet maja e Gramit me lartesi 804 m.

Topografia eshte dhene ne hartat perkatese, me te gjithë elementet perkates, ndersa per nje imazh me te plote per peisazhin e zones ku do te shfrytezohet jane dhene edhe disa pamje fotografike te zones.

Vendi i ndertimit e shfrytezimit te objektit eshte larg shtepive te banimit.

Megjithate projekti merr ne konsiderate nje pershtatje te ambjentit rreth tij me ate te zones, e ne keto kushte do te kete ndikim minimal ne peisazhin e zones.

Zona me interes për shfrytëzim (referuar hartës së studimit të florës) paraqitet relativisht e zhveshur e mbuluar me bimësi të pakët, kryesisht shkurre të vogla dhe të ekspozuar ndaj agjentëve klimatike.

Në shpatet me pjerrësi më të madhe se 50 % bimësia është e pazhvilluar dhe e rrallë. Nëpër rrjedhat e proskave sezonale ku akumulohen depozitime dhe sedimente të shkriфта vërehen individë të rrallë të dushqeve dhe dëllinjës së kuqe. Zhvillim më i plotë i shoqërimeve shkurre vërehet në shpatet me pjerrësi nën 30%, zona në të cilët janë akumuluar depozitimet e shkriфта proluviale.

Në disa zona të veçanta gjenden formacione me pisha të buta të mbjella nga Shërbimi Pyjor rreth viteve 70-80. Këto formacione janë të dendura dhe të dëmtuara rëndë nga *procesionaria*.

Shoqërimet bimore ekzistuese të zonës së studimit

Sipas klasifikimit të përgjithshëm fitosociologjik të bimesisë së Shqipërisë shoqërimet bimore të zonës në studim i perkasin asaj të dushqeve gjethërenes. Ky brez shtrihet mbi brezin e shkurreve mesdhetare deri në lartësinë 1000m.

Në shpatet me pjerrësi më të madhe se 50 % bimësia është e pazhvilluar dhe e rrallë. Nëpër rrjedhat e proskave sezonale ku akumulohen depozitime dhe sedimente të shkriфта vërehen individë të rrallë të dushqeve dhe dëllinjës së kuqe. Zhvillim më i plotë i shoqërimeve shkurre vërehet në shpatet me pjerrësi nën 30%, zona në të cilët janë akumuluar depozitimet e shkriфта proluviale.

Zona në studim mbizotërohet nga vegetacioni i dushkajave, një grupim bimor i cili përfaqëson pyje gjethëgjera të përhapura përgjithësisht në brezin para malor dhe malor.

Ky shoqërim bimor gjendet më së shpeshti në tokat e kafenjtave tipike. Speciet me karakteristike të këtij shoqërimit janë shparthi (*Quercus frainetto* Ten.) dhe qarri (*Quercus cerris* L.), të cilët janë edifikatorë të fitocenozës dhe lloje dominante njëkohësisht, të cilët dallohen për shkallën e lartë të sasi-mbulesës e dominancës. Dushkajat e formuara nga dushqe mezofile dhe gjysëmmezofile janë pyje me hijezim më të madh se sa ato të formuara nga dushqet kserofile kështu që edhe flora e tyre është më pak e pasur. Perberja floristike ndryshon sipas tipit të pyllit, perberjes së tokës, lartësisë, kundershtimit, shkallës së ndriçimit etj., por një numër i konsiderueshëm specimesh janë të përbashkëta. Siperfaqja në studim mbulohet në 50% të saj nga llojet mezofile të qarrit *Quercus cerris*, shparthit *Q. frainetto*, shoqëruar me dëllinjën së kuqe *Juniperus oxycedrus* dhe me përfaqësim më të rrallë ato të shknozës *Carpinus orientalis* Mill, frashërit *Fraxinus ornus* L, panjës *Acer campestre*, pishës së bute *Pinus* sp (sb. *pinia*) dhe drizës *Paliurus aculeatus* etj. Shoqërimi shfaqet përgjithësisht i dëmtuar me pjesë të caktuara në stadin e filizimit. Në çelëtarat e krijuara pas prerjes së dushkut përhapet masivisht dëllinja e kuqe *Juniperus oxycedrus*, ndërsa në siperfaqet e hapura livadhore evidentohen zhvillimi i qumështores *Euphorbia myrsinites*. Llojet e tjera që takohen në hapësirat e hapura të zonës së studimit janë manaferra *Rubus ulmifolius* Schott, fiku i eger *Ficus carica*, trendafil i eger *Rosa canina* L, driza *Paliurus spina-christi* Mil, murrizi *Crataegus monogyna*. Për nga perberja floristike e katit të flores barishtore përfaqësohet nga llojet: *Potentilla erecta*, *Lychnis coronaria* L, *Buglossoides purpureo-caerulea* (L.) I.M. Johns., *Clinopodium vulgare* L, *Brachypodium pinnatum* (L.) P.B., *Lathyrus niger* (L.) Berhn L, *Stachys germanica* L, *Dactylis glomerata* L, të cilat janë specie karakteristike të aleancës *Quercion frainetto-cerris* por të përhapura janë edhe llojet e *Achillea millefolium* L., *Bellis perennis* L, *Ajuga reptans*, *Geranium robertianum*.

Lista e llojeve floristike më të zakonshme në zonën e studimit

1. *Quercus frainetto* Ten.
2. *Quercus cerris* L.
3. *Pinus* sp (sb. *pinea*)
4. *Juniperus oxycedrus*
5. *Fraxinus ornus* L,
6. *Acer campestre*
7. *Carpinus orientalis* Mill.
8. *Buxus sempervirens*
9. *Euphorbia myrsinites*
10. *Pteridium aquilinum*
11. *Rubus ulmifolius* Schott.
12. *Rosa canina* L.
13. *Paliurus spina-christi* Mill
14. *Crataegus monogyna*
15. *Paliurus aculeatus*
16. *Ficus carica*
17. *Buglossoides purpureocaerulea* (L.)I.M.Jhons.,
18. *Clinopodium vulgare* L.,
19. *Brachypodium pinnatum* (L.)P.B.,
20. *Lathyrus niger* (L.)Berhn ,
21. *Stachys germanica* L
22. *Dactylis glomerata* L
23. *Achillea millefolium* L.
24. *Bellis perennis* L,
25. *Ajuga reptans*,
26. *Geranium robertianum*.

b) informacion për praninë e burimeve ujore, në sipërfaqen e kërkuar nga projekti dhe në afërsi të tij;

Rajoni në studim përshkohet nga një rrjet i dendur përrrenjsh dhe rrëkezash me karakter stinor. Periferia e zonës ku ndodhet objekti ka një shpërndarje karakteristike të tyre. Ushqimi i vetëm i prurjeve janë rreshjet e shiut dhe dëborës. Tipar karakteristik i regjimit hidrogjik është luhatja e theksuar e niveleve të tyre gjatë vitit, e cila lidhet kryesisht me nivelin e reshjeve. Periudha me prurje të shumta shfaqet gjatë muajve tetor-maj dhe me prurje te pakta qershor – shtator. Rrjedhja minimale është e lidhur me reshjet e pakta dhe avullimin e fuqishëm për shkak të temperaturave të larta. Rrjeti hidrografik i përrrenjve përbën zonën e drenimit edhe për objektin që do të shfrytëzohet.

Per tu permendur jane ne lindje prroi i Fikut, ne perendim prroi i Larit te cilet derdhen ne prroin e Gomsiqes i cili kalon ne jug te objektit dhe rreth 1 km larg tij me derdhje ne Gjirin e Gomsiqes qe eshte pjese e liqenit te Vaut te Dejes.

Veprimtarie tektonike të pasmineralizimit, i kanë hapur rrugë formimit të ujrave nëntokësorë të tipit të çarjeve, të cilat lidhen si me çarjet e zonës së ajrimit ashtu edhe me çarjet tektonike.

Sa i përket anës hidrodinamike, ujrat nëntokësorë janë të lira (pa presion) mbi bazën e erozionit, ndërsa thellë mendohet se ujrat nëntokësore janë me presion. Ato ushqehen nga reshjet atmosferike dhe regjimi i tyre lidhet ngushtë me regjimin e vetë reshjeve. Ne vendburim takohen vetem tre dalje ujrash nentokesore. Gati shumica e shpimeve te kryera per zbulim ne thelesi kane takuar uje. Niveli hidrostatik minimal luhatet ne kuoten +255 m deri ne+ 565 m. Tendenca eshte qe nga Perendimi ne Lindje kemi rritje te horizonteve ujembajtese.

Rrjeti hidrografik i përrenjve te Larit qe ndodhet ne perendim te zones, perroi i Peptekes ne veri te zones gjate profilit XIV-XIII, perroi i shkozës zona rreth rreth profileve XXVI dhe perroi i Fikut profili XLIV – XLVIII. përbëjn zonën e drenimit edhe për objektin që do të shfrytëzohet. Per tu permendur eshte prroi i Gomsiqes ne jugperendim te objektit, i cili derdhet ne gjirin e Gomsiqes, pjese e liqenit te Vaut te Dejes.

Përrenjte malore jane shume te perhapur dhe perbejne nje tipar karakteristik te relievit. Prroi i Gomsiqes ka uje pothuaj gjate gjithë vitit. Ne fillimet e tyre rrjedhjet jane shume te rrembyeshme, sidomos ne kohe me rreshje te shumta, por nuk kane ndikim ne zonen qe do te shfrytezohet. Ne zone dhe ne periferi te saj ka ujembledhes artificial te cilet nuk do te demtohen nga zhvillimi i punimeve

Veprimtarie tektonike të pasmineralizimit, i kanë hapur rrugë formimit të ujrave nëntokësorë të tipit të çarjeve, të cilat lidhen si me çarjet e zonës së ajrimit ashtu edhe me çarjet tektonike. Sa i përket anës hidrodinamike, ujrat nëntokësorë janë të lira (pa presion) mbi bazën e erozionit, ndërsa thellë mendohet se ujrat nëntokësore janë me presion. Ato ushqehen nga reshjet atmosferike dhe regjimi i tyre lidhet ngushtë me regjimin e vetë reshjeve.

Prurje e pergjithshme ne punimet minerare horizontale me gjatesi deri ne 1000 m te barabarta me 13.4 l/s ose 0.0134 l/s per nje meter linear ne punim. Prurja e pergjithshme per te gjithë vendburimin eshte 0.0602 l/s per nje meter linear ne punim. Ne te ardhmen eshte e domosdoshme te studiohet ngritja e ujit me stacione pompimi neqoftese shfrytezimi i mineralit do te behet edhe poshte shtratit te lumit Gomsiqe.

Si konkluzion kushtet hidrogeologjike ne rajonin ku do te zhvillohen punimet nuk pengojne kryerjen normale te shfrytezimit.

Nga punimet minerare te kryera (galerite) rezulton nje prurje deri ne 1100 l/min. Perberja kimike e ujrave eshte kryesisht hidrokarbonat magnezjal i kalçinuar. Ne zonen e kerkuar per shfrytezim kalojne perrenj, ato luajne rol pozitiv ne drenimin e ujrave ne periodha rreshjesh, shiu e debore.

Si konkluzion rajoni ku do te zhvillohen punimet ben pjese ne grupin e vendburimeve me kushte te thjeshta hidrogeologjike ku sasia e ujrave eshte per tu marre ne konsiderate.

Harta hidrologjike e zonës

c) informacion lidhur me identifikimin e ndikimeve të mundshme, negative, në mjedis, të projektit, përfshirë ndikimet në biodiversitet, ujë, tokë dhe ajër;

Çdo aktivitet që zhvillohet në mjedis shoqërohet me pasojë dhe ndikime në mjedis që janë pjesë e atij kompromisi që shoqëria jonë ka zgjedhur për t'u zhvilluar. Megjithatë e rëndësishme është që të kuptohet natyra e këtyre proceseve, forma e shfaqjes së tyre dhe më analitikisht ndikimet e çdo operacioni të kryer, sidomos mbi burimet natyrore të parinovueshme.

Industria minerare është shumë e rëndësishme në ekonominë e një vendi, por ajo shoqërohet edhe me ndikime mjedisore negative të cilat në disa raste mund të jenë të pashmangshme. Shumë prej ndikimeve negative mjedisore mund të minimizohen përmes një planifikimi të kujdesshëm mjedisor dhe aplikimit të teknikave dhe teknologjisë së parandalimit të ndotjeve.

Vlerësimi i ndikimeve të mundshme si pasojë e veprimtarisë bëhet duke u nisur nga një sërë faktorësh që lidhen me natyrën e veprimtarisë, teknologjinë e përdorur, mënyrën e operimit, sasinë e energjisë, lëndët e para të përdorura dhe mbetjet e gjenerura, të gjitha këto në kontekstin e mjedisit fizik, biologjik dhe socio-ekonomik.

Ku flasim për shfrytëzim të resurseve minerare duhet të marrim në konsideratë përdorimin e makinerive të rënda, të ekspozivëve si dhe zhvendosjen e transportin e sasive të mëdha të mineralit nga nëntoka.

Bazuar në mënyrën e propozuar për shfrytëzim ndikimet më thelbësore mund dhe duhet të analizohen sipas fazave të veprimtarisë, konkretisht,

1. në fazën përgatitore/instalimeve/rikonstruksionit të galerive ekzistuese dhe kryerjes së punimeve të reja
2. në fazën e shfrytëzimit
3. në fazën e mbylljes, rehabilitimit të objekteve dhe riaftësimit të proceseve natyrore.

Është e rëndësishme të kuptohet natyra e këtyre proceseve dhe forma e shfaqjes së tyre, direkte ose indirekte, në mënyrë që të përcaktohet qartë lloji i ndikimeve:

- Ndikime të kthyeshme në mjedis
- Ndikime të pakthyeshme në mjedis

Të dy llojet e ndikimeve mund të minimizohen në terma relative ku qëllimi kryesor është

mbajtja e tyre brenda sipërfaqes së objektit të kërkuar dhe krijimi i kushteve natyrore për të siguruar riaktivizim e proceseve të natyrës dhe rigjenerim të ekosistemit.

Metoda e identifikimit të ndikimeve negative

Për vlerësimin e ndikimeve në mjedis të projektit u ndoqën hapat e mëposhtme:

- njohja me projektin dhe teknologjinë e tij, mënyra e ndjekur për shfrytëzim,
- njohja me infrastrukturën ekzistuese (galeritë ekzistuese të minierës së Batres) dhe nevojën për infrastrukturë të re për projektin,
- njohja me natyrën e operacioneve të nevojshme në mjedis,
- njohja me vlerat natyrore dhe mjedisore të zonës dhe sipërfaqes,
- historiku i ndërveprimit mjedisor të minierës me zonën,
- konsultimi me shumë dokumenta e raporte të VNM për veprimtari të njëjta.

Identifikimi i ndikimeve negative në mjedis gjatë fazës së shfrytëzimit

Mënyra e propozuar e shfrytëzimit nëntokësor parashikohet të shkaktojë ndikime negative mjedisore vetëm në receptorë të veçantë të mjedisit. Më konkretisht këto ndikime do të kategorizoheshin në,

1. Ndikime në nëntokë dhe proceset sipërfaqësore të tokës
2. Ndikimet negative në ajër
3. Ndikimet negative mjedisore në biodiversitet (faunë)

Ndikimet e mundshme mjedisore në nëntokë dhe proceset sipërfaqësore të tokës

Gjatë fazës së shfrytëzimit me galeri shkëmbi tokëformues me interes mineral do të nxirret nga nëntoka në sipërfaqe. Ndikimet e mundshme negative lidhen me ndryshimet në strukturën e nëntokës dhe dëmtimin e saj për llogari të nxjerrjes së mineralit. Si pasojë e plasjeve dhe gërmimeve struktura e nëntokës mund të pësojë çarje ose shëmbje. Por sipas

raportit teknik të paraqitur nga kompania, paneli i kërkuar për shfrytëzim nuk formon hinka në sipërfaqe dhe nuk krijon zona rreziku në asnjë pikë të fushës minerare. Po kështu nuk parashikohet të ketë zhvendosje të shkëmbinjve si pasojë e shfrytëzimit nëntokësor, pasi hapsirat e vjetra të kësaj zone janë të përmasave rreth 2 ml dhe nuk krijojnë probleme.

Nga ana tjetër ndikimi në strukturën e nëntokës është lidhur direkt me volumin e prodhimit. Për arsye sigurie gjatë fazës së shfrytëzimit do të merren të gjitha masat teknike dhe organizative për forcimin e galerive dhe parandalimin e shembjeve.

Sa i takon sipërfaqes së tokës do të ketë ndikime nga proceset mekanike të depozitimit dhe transportit të mineralit. Si rezultat i shpëlarjes së masës minerare të depozituar në qiell të hapur mund të kemi zhvendosje të grimcave minerare përgjatë shpateve të pjerrët të zonës minerare për në trupat ujore stinore. Për parandalimin e efekteve të shpëlarjes së shiut duhet të ndërtohet një kanal perimetrik përreth sipërfaqes së dampës së depozitimit të mineralit.

Ndikime të tjera në sipërfaqen e tokës të lidhura me këtë fazë janë *ngjeshja e tokës* nga lëvizja e makinerive, *erozioni i tokës* përreth zonës së hapjes së galerisë dhe përgjatë rrugëve në zonë, *ndotja e tokës* nga lubrifikantët e makinerive.

Ndikimet e mundshme negative në ajër

Megjithëse ndikimet e mëdha negative në ajër të sektorit minierar lidhen më shumë me proceset e përpunimit dhe shkrirjes së mineraleve ose gjatë fazës së shfrytëzimit me karriera sipërfaqësore, disa lloje ndikimesh evidentohen gjatë transportit të mineralit.

Pluhuri dhe gazet - proceset që mund të shkaktojnë pluhura në mjedis janë ventilimi i galerive nëntokësore dhe transporti i mineralit. Agjentët atmosferikë si era mund të ngrenë sasi të konsiderueshme pluhuri nga kantieret e minierave prandaj në mot të thatë dhe me re nevojitet të lagen sipërfaqet e dampave si dhe minerali i depozituar aty (kjo në varësi edhe të ekspozimit të dampës ndaj qendrave të banuara). Mënjanimi i pluhurave do të realizohet nëpërmjet spërkatjes së vendit të punës me ujë nga kanali.

Gjatë operacioneve të punës do të shpohen vrima me çekiç pneumatik me goditje-rrrotullim, duke krijuar sasi të konsiderueshme pluhuri, për mënjanimin e të cilit do të aplikohet shpimi me lagje. Për këtë qëllim, në hyrjen e ajrit të komprimuar do të vendoset një bombul uji, me saraçineskë 1/2", e cila do të ketë dalje në çekiçin pneumatik. Kështu uji do të futet së bashku me ajrin e komprimuar dhe do të dalë bashkë me të duke bërë të mundur eliminimin e pluhurit gjatë procesit të shpimit. Kjo është teknikë e përdorur edhe më parë në këtë minierë kështuqë aplikimi i saj s' do të paraqesë probleme.

Në frontet ku kjo metodë nuk mund të përdoret, largimi i pluhurave nga fronti do të kryhet me anë të intensifikimit të ajrit.

Gjatë punimeve nëntokë dhe shpërthimeve krijohen gaze si CO_x dhe NO_x të cilët mund të kenë efekte negative dhe me pasojë sidomos në jetën e minatorëve. Megjithëse nuk parashikohen çlirime të medha gazesh nga operacionet nëntokë, megjithatë sistemi i aspirimit dhe ventilimit të gazeve dhe pluhurave duhet të funksionojë rregullisht.

Zhurma dhe vibracionet - Makinat e rënda dhe eksplozivët që do të përdoren gjatë shfrytëzimit do të çlirohen zhurma në mjedis. Sipas limiteve të vendosura nga shtet e BE vlerat e caktuara limit të ekspozimit ditor janë 85 dB dhe vlera maksimale ekspozimi 140 dB.

Sa i takon efekteve të shpërthimit nëntokësor, nuk vlerësohet të kenë ndikime thelbësore së pari sepse janë operacione që kryhen nëntokë dhe së dyti sepse qendrat e banuara janë larg.

Ndikimi në biodiversitet

Sic është vënë në dukje edhe në seksionet dhe paragrafët e mësipërm, zona karakterizohet nga bimësi relativisht e rrallë, për pasojë kur flasim për ndikime në biodiversitet do të marrim në konsideratë ndikimet në faunë. Në këtë rast ndikimet që do të shfaqen janë shqetësim i llojeve të ndryshëm që popullojnë zonën për shkak të zhurmave dhe pluhurit. Por duke patur parasysh që zhurmat dhe pluhuri parashikohet të jenë në vlera brenda normave të lejura edhe shqetësimi i faunës do të jetë minimal.

Sa i takon **ndikimeve në ujëra**, duhet theksuar se nga projekti teknik dhe mënyra e propozuar për shfrytëzim, vërehet se nuk do të ketë përdorim të shumtë të ujit, veç në rastin kur do të përdoret shpim i lagur sa i takon proceseve të punës apo ujit të nevojshëm për aktivitetin njerëzor në sipërfaqe. Në këto kushte nuk do të ketë ndikime negative në mjedis pasi mungojnë shkarkimet e ujrave të ndotur.

ç)një përshkrim për shkarkimet e mundshme në mjedis, të tilla si: ujëra të ndotura, gaze dhe pluhur, zhurma, vibrime, si dhe për prodhimin e mbetjeve;

Përshkrim i ndikimeve të mundshme negative në **tokë**

	Ndikimi i mundshëm	Pasoja në mjedis
1	Shqetësim i shtresës së tokës për shkak të hapjes së rrugës së re, punimit të hapjes dhe të rikonstruksionit të punimeve ekzistuese	Gjenerim i një sasi të vogël dheu e cila mund të sistemohet përgjatë rrugës dhe të përdoret në fazën e fundit për qëllime mbushjeje dhe rehabilitimi
2	Ngjeshje e pjesshme e tokës nga levizja e mjeteve të punës dhe automjeteve të transportit si kamione etj.	Ngjeshja e tokës nga levizja e automjeteve dhe mjeteve gjatë punimeve të rikonstruksionit dhe atyre të reja do të limitohet brenda sipërfaqes së kërkuar

3	Erozion minimal ne kohe me rreshje ne sheshet siperfaqsove te punes	Pjerrësia e terrenit behet shkak qe grimcat e tokes te ekspozohen ndaj agjenteve atmosferike duke u shkeputur dhe levizur kryesisht drejt trupave ujore si perrenjte dhe prroskat ne afersi te objektit
4	Ndotje e tokes si pasoje e avarive te mekanikes	Ndotje e tokes si pasoje e rrjedhjes se lubrifikanteve dhe karburanteve po per shkak te vellimit jo te madh te punimeve dhe numrit te reduktuar te makinerive, ndotja do te jete ne sasi te vogla
5	Vibracion si pasoje e germimeve dhe nga makinerite	Gjykuar nga volumi i punimeve do te jete nje vibracion normal teknologjik

Pershkrim i ndikimeve të mundshme negative në ajër

	Ndikimi i mundshem	Pasoja ne mjedis
1	Shkarkim i sasise minimale te gazeve nga automjetet	Sasia e gazeve NO ₂ dhe SO ₂ qe do te shkarkohet eshte standard i teknologjise se automjeteve qe do te perdoren gjate punimeve te parashikuara
2	Emetim zhurmash nga automjetet e transportit dhe mjetet e punes	Objekti eshte i distancuar nga qendrat e banuara, keshtu qe rritja e nivelit te zhurmave nuk do te krijojte probleme per banoret, vetem per faunen. Gjithsesi operacionet e punes do te jene te limituara ne kohe.
3	Sasi pluhuri si pasoje e qarkullimit te kamioneve jashte objektit dhe transportit te mineralit	Ky fenomen do te jete me i dukshem gjate stines se thate, ne sasi te limituara per shkak te volumit te punimeve dhe do te shqetesojte kryesisht faunen ne zone, pasi qendrat e banuara jane larg dhe bimesia e rralle

Pershkrim i ndikimeve të mundshme negative në **biodiversitet**

	Ndikimi i mundshem	Pasoja ne mjedis
I	Shqetesim i faunes ne zone	Siperfaqja ku do te kryhen punimet per hapjen e rruges dhe punimet e shfrytezimit eshte e varfer ne bimesi dhe rrjedhimisht proceset ekologjike jane minimale dhe te kufizuara. Fakti qe ne zone ka zhvillohen shume aktivitete te ngjashme, na jep te drejte te themi se nuk do te kemi ndonje shtim apo demtim habitati e ekosistemesh te virgjera. Disa procese qe lidhen me shume me shqetesimet dhe cilesine e mjedisit, do te ushtrojne ndikimet e tyre ne boten e gjalle sidomos do te mbajne larg zones disa lloje shtazore

Pershkrim i ndikimeve të mundshme negative në **pejsazh**

	Ndikimi i mundshem	Pasoja ne mjedis
I	Ndikime ne pejsazh dhe topografine e terrenit ku ndodhet objekti	Nder ndikimet me evidente do te jene ndryshime te pjerresise se terrenit dhe ato vizuale te pejsazhit. Gjithashtu ndikime do te kete edhe ne zhvillimin e proceseve te tokeformimit etj. ne siperfaqen e prekur.

Mbetjet e ngurta

	Ndikimi i mundshem	Pasoja ne mjedis
I	Gjenerim i mbetjeve nga aktiviteti njerezor	Kartona, bidona vaji, ambalazhe dhe qese plastike nga ambalazhet dhe aktiviteti i punonjesve

d) informacion për kohëzgjatjen e mundshme të ndikimeve negative të identifikuara;

Kohezgjatja e ndikimeve te identifikuara do te jete gjate gjithe kohes se zhvillimit te aktivitetit te nxjerrjes se mineralite te kromit ne kete objekt. Bazuar ne Ligjin Minerar Nr. 10 304, datë 15.7.2010 "Për sektorin minerar në Republikën e Shqipërisë", Neni 16 "Afati i lejes së shfrytëzimit

për grupin e mineraleve metalore, jometallore, qymyret dhe bitumet", ka afat vlefshmërie 25 vjet, nga hyrja në fuqi e saj. Afati i vlefshmërisë mund të zgjatet një herë për një periudhë 10-vjeçare, me kërkesë të zotëruesit të lejes. Përfundimisht kohezigjatja maksimale e planifikuar e funksionimit të projektit është 35 vjet që nga data e marrjes së lejes së shfrytëzimit. Pas kësaj periudhe hartohet raporti përfundimtar i objektit kromit sipas urdherit të ministrit nr.308 datë 13.04.2011 (aneksi nr.4)

dh) të dhëna për shtrirjen e mundshme hapësinore të ndikimit negativ në mjedis, që nënkupton distancën fizike nga vendndodhja e projektit, dhe vlerat e ndikuara që përfshihen në të;

Miniera e Gomsiqes administrativisht ndodhet në qarkun Shkoder, Bashkia Vau i Dejes. Qarku i Shkodres shtrihet në një sipërfaqe prej 3546 km² dhe ka një popullsi 104667 banorë, me densitet mesatar 29.5 banorë/km², e cila është më e ulët se mesatarja e qytetit të Shkodres. Bazuar në ndarjen administrative 2001, qarku i Shkodres është i ndarë në 3 rajone, duke përfshirë 4 bashki.

Gjatë periudhës së tranzicionit, rajoni pësoi ndryshime të konsiderueshme demografike. Shifrat e popullsisë janë zvogëluar afërsisht 13% për shkak të emigrimit dhe migrimit. Objekti ku do zhvillohet aktiviteti i shfrytëzimit të mineralit të kromit është larg nga qendrat e banuara. Qyteti më i afert i banuar është Vau i Dejes distanca e të cilit nga objekti është rreth 6.6 km e për rrjedhojë zhvillimi i këtij aktiviteti nuk ka ndikime.

Popullsia e Bashkisë vau i Dejes arrin rreth 11 500 banorë dhe vendoset kryesisht në fshatrat përreth objekti. Qendra më e afert e banuar është fshati Gomsiqe e Poshteme. Pjesa më e madhe e banorëve të këtij fshati janë larguar. Aktualisht, popullsia e zonës merret kryesisht me bujqësi e me blegtori. Një pjesë e vogël merret me tregti, punë artizanale dhe shumica mbahet nga emigracioni. Deri në fillim të viteve '90, fuqia punëtore aktive është marrë në mënyrë masive me veprimtari minerare në tokësore e sipërfaqësore në shfrytëzimin e mineraleve, kryesisht të magnezitit dhe bakrit. Pra, për kryerjen e aktivitetit mineral që bëhet fjalë ky studim, mund të gjendet lehtësisht fuqi punëtore e kualifikuar, pasi ekziston përvoja.

e) mundësinë e rehabilitimit të mjedisit të ndikuar dhe mundësinë e kthimit të mjedisit të ndikuar të sipërfaqes në gjendjen e mëparshme, si dhe kostot financiare të përafërta për rehabilitimin;

Në punimet e rehabilitimit bëjnë pjesë:

- Mbyllja e hyrjes së galerive dhe marrja e masave të sigurisë
- Sistemimi i sheshit të depozitimit të mineralit pranë galerisë së transportit
- Hedhja e dheut mbi shtratin e sheshit të depozitimit të mineralit (dhe sterileve)
- Punimet për maturimin e shtratit të dheut
- Mbyllja e fidaneve

Shoqëria do të mbyllë menjëherë pas përfundimit të veprimtarisë gryken e pusit, duke u siguruar që nuk është e mundur hapja e tyre me mjete rrethore nga banorët. Kjo do të bëhet konform legjislacionit në fuqi për sigurinë dhe mbylljen e minierave.

Sistemimi i sheshit te depozitimit te mineralit prane galerise se transportit

Ne perfundim te shfrytezimit te minieres do te realizohet sistemimi i sheshit te depozitimit te mineralit, ne shesh do te behen punimet per sistemimin e rrjedhjes se ujerave te shiut dhe shmangien nga siperfaqja e sheshit te rrekeve me uje te vrullshem qe mund te destabilizojne procesin rehabilitues. Subjekti do te ruaje copa te shkembinjve me permasa te ndryshme me qellim qe t'i perdore per te realizuar shtratin strukturor te sheshit te depozitimit te sterileve ku do te hidhet dheut (masa e dheut qe do te gjenerohet nga zbulimi i hapjes se galerise edhe pse e paket ne sasi do te sistemohet dhe ruhet ne nje vend te caktuar prane sheshit te sterileve per t'u perdorur per rehabilitimin e mevonshem te shesheve te depozitimit te sterileve). Keto copa shkembinjsh do te vendosen ne menyre te tille qe te mund te ndihmojne ne stabilizimin e mases se dheut qe do te hidhet dhe te ruajne ate nga efektet e agjenteve atmosferike gerryes – shpelares.

Hedhja e dheut mbi shtratin e sheshit te depozitimit te mineralit (dhe sterileve)

Dheu i grumbulluar gjate hapjes se hyrjes se galerise do te sistemohet mbi sheshin e depozitimit te mineralit. Per sistemim do te merret dhe edhe nga jashte objektit. Kjo me qellim qe te krijohet nje shtrat i thelle toke ne çdo shkalle qe te mundesoje zhvillimin e bimesise heterogjene dhe te mund te ofroje kushtet e duhura fiziko – kimike per mbeshtetjen e botes se gjalle. Ne skajin fundor te çdo shkalle do te ndertohet nje mur i thate guri, i cili do te sherbeje si brez mbrojtës ndaj erozionit te shiut dhe do te ruaje masen e dheut. Masa e dheut qe do te hidhet ne sheshin e shkalles me pas do te sheshohet, ngjishet dhe nivelohet me mjete te posaçme nga stafi i subjektit. Paralel me sistemimin e dheut do te hidhet pleh organik i cili do te perzihet me masen e dheut (vlerat dhe roli i plehut organik jane te shumta duke filluar nga permiresimi i cilesive fizike te tokes deri ne çlirimin e lendes ushqyese dhe mbeshtetjen e mikroorganizmave). E veçanta e perdorimit te plehut organik ketu eshte qe ai do te krijojë kushte per zhvillimin e mikro dhe mezofaunes se tokes e cila zakonisht strehohet ne te dhe do te pasurje token me lloje). Ne perfundim te sistemimit te dheut do te hapen kanale te vegjel te cilat do te vishen me gure te permasave te duhura qe te mundesohet drenazhimi i mases se dheut dhe levizja e ujerave te teperta ne kohe me reshje qe te mos rrezikohet demtimi i sheshit dhe zhvendosja e dheut poshte. Per te siguruar stabilizim me te mire fizik te volumit te dheut ne sheshin e shkalles do te vendosen ne menyre te çrregullt gure dhe sterile te permasave te ndryshme, te cilet do te luajne rolin e berthamave lidhese te hapsires dhe dheut. Kjo do te sherbeje per te rritur rezistencen e mases se dheut nga erozioni uJOR dhe i eres si dhe do te lehtësoje formimin e struktures se dheut duke i dhene tiparet e nje toke.

Punimet per maturimin e shtratit te dheut

Para se te realizohet mbjellja e shtratit me llojet qe do te perzgjidhen nga subjekti ne bashkepunim me Agjensine Rajonale te Mjedisit dhe Drejtorine e Sherbimit Pyjor ne rreth, eshte e nevojshme qe shtrati i dheut te maturohet ne menyre qe te ofroje kushtet e pershtatshme per mbirjen e farave dhe fidaneve. Gjate kesaj periudhe kohore masa e dheut do te plehrohet me pleh organik dhe do te punohet me bel. Ne perfundim, mbasi te

behet testimi i shtratit te dheut per filtrimin e ujit, strukturen e ajrosjes, stabilitetin strukturor dhe fizik dhe sidomos per aftesine ujembajttese, do te pergatitet per mbjellje. Ky operacion do te realizohet menjehere pas sistemimit – nivelimit te mases se dheut mbi sheshin e depozitimit te sterileve prane galerive. Mbas ngjeshjes, nivelimit dhe hapjes se kanaleve kullues – drenazhues, siperfaqja e sheshit te depozitimit do te shkriftohet me kreher dhe do te mbillet me fare bari (lilolium ose fare nga bimesia barishtore e zones si lloji trifolium). Kjo bimesi, duke qene me siste rrenjor xhufkor, do te luaje rolin e stabilizuesit biologjik te mases se dheut ne fazat e para te riaftesimit te tokes dhe fillimit te zhvillimit te proceseve fillestare te formimit te struktures se tokes dhe raporteve ajer/uje te agregateve tokesore dhe poreve. Ne kete faze mund te kryhet nje mulcirim i siperfaqes se mbjelle me nje shtrese te holle plehu organik dhe mbulesa vegjetetale.

Mbjellja e fidaneve

Edhe ky operacion do te behet ne bashkepunim me Agjensine Rajonale te Mjedisit dhe Drejtorine e Sherbimit Pyjor mbas nje periudhe kohore te caktuar. Kjo sepse masa e dheut te sistemuar mbi sheshin e shkalles duhet te jete stabilizuar dhe te kete fituar cilesite e nevojshme per zhvillimin e bimesise se larte dhe fidaneve. Mbjellja do te behet me fidane te trajtuar me pare ne fidanishte per nje periudhe 2-vjeçare, me lloje qe garantojne rezultate te larta ne mbirje, prandaj eshte menduar te mbillen bime autoktone, te cilat kane perparasi sepse e kane me te lehte te pershtaten. Projekti i mbjelljes do te hartohet me detaje ne faqen e parambylljes se minieres dhe do te paraqitet per miratim ne organet e mjedisit.

Krijimin e siperfaqeve per mbjellje, sistemimin, grumbullimi dhe mbjellja.

Per te krijuar siperfaqet per mbjellje, shkurresh ose barishtes te zones, subjekti parashikon qe te beje sistemimin e materialit te copetuar dhe grumbullimin e dheut aktiv ne siperfaqe. Siperfaqja horizontale qe do te rigjenerohet ne objekt do te jete 150 m².

Perpunimi, sistemimi, mbushja dhe rigjenerimi i saj do te filloje ne perfundim te shfrytezimit te ketij objekti ne hyrjen e grykes se galerise dhe ne siperfaqen e sheshit te depozitimit.

Duke konsideruar sipërfaqet e shesheve që zene punimet e projektuara , në tabelen e meposhteme jepen shpenzimet e rehabilitimit :

I	Plani i mbylljes se minieres						
Nr	Emertimi	Seksioni (m2)	Trashesia e murit	Volumi l murit	Norma Ore/m3	Koha e punes (ore)	Vlera (lek)
a	Mur Betoni	5,2	0,6	3,12	3,5	12,01	131,1
b	Operacione ndihmese	5,2				5,41	28,132
Shuma (a +b)		159,28					
c	Shpenzime per fuqi punetore	Ore pune	Nr. punetoreve	Ore pune gjithsej	Lek/ore pune		Gjithsej
		17,42	4	69,68	280		19510,4

d	Shpenzime per materiale	Seksioni (m2)	Volumi I murit	Norma kg/m3	Sasia (kv)	çmimi (lek/kv)	Vlera (lek)
d1	Çimento	5,2	3,432	300	10296	1300	13385
d2	Inerte ndertimi	5,2	Volumi I murit	Koeficienti (m3/m3)	Sasia (m3)	çmimi (lek/m3)	Vlera (lek)
			3,432	1,3	4,4616	1200	5354
d3	Elektroda	5,2	Sasia (Kg)	çmimi per njesi			Vlera (lek)
			25	160			4000
d4	Energji elektrike	5,2	120	14,4			1728
d5	Derrasa	5,2	0,5	15000			7500
d6	Materiale te tjera	5,2					1200
g	Transport		Volumi (ton)	Distanca (km)	Çmimi (lek/ton km)		Vlera (lek)
			10,7	30	10		3210
h	Transport I brendshem						20000
Shuma (d - h)							75887,4
SHUMA I		76.046,7					
II	Plani I menaxhimit te mbetjeve						
a	Çmontim paisje makineri, ndertesa ne siperfaqe	Volumi (ton)	Ore pune	Paga (lek/ore)			Vlera (lek)
		20	100	25			25000
b	Transport makineri, mbeturina	Volumi (ton)	Distanca (km)	Çmimi (leke/ton km)			Vlera (lek)
		20	30	12			7200
c	Mbushje me dhe' e portalit	Volumi (m3)	Çmimi (lek/m3)				Vlera (lek)
		100	30				3000
SHUMA II		35.200					
III	Plani perfundimtar i rehabilitimit te mjedisit						
a	Tarracimi dhe sistemimi I stokut te sterilizimit	Sip (m2)	norma (m2/dit)	dite pune	leke/dite pune		Vlera (lek)
		100	40	2,5	2400		6000
b	Mbushja me dhe' e stokut te sterilizimit	Sip (m2)	Volumi (m3)	Çmimi (leke/m3)			Vlera (lek)
		100	400	30			12000
c	Sistemimi i sheshit industrial, mbushje me dhe'	Sip (m2)	Çmimi (leke/m2)				Vlera (lek)
		100	30				3000
d	Blerje pemesh	Sip (m2)	Nr / m2	Nr. Pemeve	Çmimi (leke)		Vlera (lek)
		100	0,04	8	1000		8000
e	Mbjellje pemesh	100	0,04	8	200		1600
f	Rrethim						30000

g	Kanalizime, drenazhime		15000
h	Sinjalistike lajmeruese parandaluese		10000
SHUMA III			87.200
SHUMA I + II + III			198.447
Shpenzime suplementare 5%			9.922
TOTALI			208.369

Vlera financiare totale per realizimin e planit te rehabilitimit do te jete :

206.689 lek x 13 punime = 2.686.957 lek

Vlera e garancise financiare vjetore per rehabilitimin do te jete

2.686.957 lek / 10 vite = 268.696 lek/vit

ë) masat e mundshme për shmangien dhe zbutjen e ndikimeve negative në mjedis;

Gjatë zbatimit të projekteve në terren duhet të mbahen në konsideratë mbrojtja e mjedisit dhe standartet mjedisore si dhe të aplikohen masa konkrete. Çdo zbatim projekti duhet të shoqërohet me planin e masave për mbrojtjen e mjedisit dhe shmangien e dëmeve mjedisore të panevojshme dhe të pariparueshme. Masat për mbrojtjen e mjedisit duhet të planifikohen dhe zbatohen gjatë operacioneve me ndikim në mjedis si në fazën e përgatitore ashtu edhe atë të shfrytëzimit të vendburimit. Në këtë seksion do të trajtohen masat kryesore për mbrojtjen e mjedisit dhe zbutjen e ndikimeve negative të identifikuar në seksionin paraardhës. Masat e propozuara lidhen me fazat dhe aktivitetet e mëposhtme:

- Rikonstrukcioni i punimeve ekzistuese të pjesës qendrore të minierës së Bulqizës
- Faza e shfrytëzimit të vendburimit me të gjitha operacionet e nevojshme të punës
- Aktivitetin jetësor të punëtorëve gjatë të dy fazave dhe ndotjet e shkaktuara prej tij

Masat për mbrojtjen e tokës

Lloji i ndikimit	Masat e propozuara
Shqetesim i shtreses se tokes per shkak te ndertimit te rruges se re lidhese	Sasia e dheut mund te sistemohet pergjate rruges dhe te perdoret per qellime rehabilitimi ne faza te ndryshme te shfrytezimit ose per rehabilitimin e rrugeve dhe siperfaqeve te demtuara ne perfundim te shfrytezimit te minieres
Ngjeshje e pjesshme e tokes nga levizja e automjeteve te transportit si kamione etj.	Per parkimin e makinerive dhe automjeteve dhe kryerjen e sherbimeve te mirembajtjes do te shfrytezohen vendet e caktuara

Erozion sipërfaqësor në mot me reshje	Do të piketohen dhe hapen kanalet e drenazhimit në sipërfaqe. Përgjatë segmenteve rrugore në varesi të terrenit dhe kushteve të tokës do të hapen kanale anësore që do të ndalim forcën gërryese të ujërave të reshjeve, ndërsa përgjatë perimetrit të sheshit të depozitimit të mineralit do të hapen kanale perimetrike kufizuese që do të frenojnë gërryerjen dhe transportin e tokës sipas gradientit të pjerrtësisë nga ujërat sipërfaqësore. Në pjesë të veçanta do të shihet mundësia e mbjelljeve të fidaneve pyjore të përshtatshme për zonën fitoklimatike.
Ndotje e tokës si pasojë e avarive të mekanikes	Makinërite e shfrytëzimit dhe transportit do të kontrollohen për gjendjen e tyre teknike dhe nëse konstatohen pjesë të amortizuara që mund të rrjedhin lubrifikante do të zëvendësohen me të reja. Në rast të ndonjë aksidenti dhe rrjedhjeve aksidentale të lendeve ndotëse në mjedis do të merren masa për pastrimin e menjëhershëm të tokës së ndotur e cila do të depozitohet në një kazan të posatshëm metalik ose prej betoni për t'u djegur me pas

Masat për mbrojtjen e ajrit

Lloji i ndikimit	Masat e propozuara
Emetime të pluhurit, zhurmës, gazeve, aromave dhe vibracione	Maniërite duhet të mirembahen teknikisht që zhumra e tyre të jetë vetëm ajo teknologjike dhe jo e avarive. Ato duhet të përdoren me efikasitet dhe të minimizohet koha gjatë së cilës mbahen ndezur motorët. Skapamentot duhet të kenë në gjendje funksionale filtrat e tyre teknologjike të kapjes së grimcave (skapamentot e makinërive kanë një jastek të posatshëm për këto gjë). Do të përdoret naftë me përmbajtje të ulët squfuri. Transporti i materialeve të behet me mjete të pastra nga balta dhe të mbuluara nëse rruget kalojnë pranë ose nëpër qendrat e banuara. Të menjaherë renia e borive të automjeteve nga shoferët për të mos krijuar zhurmë dhe stres tek banorët. Qarkullimi i kamioneve në qendrat e banuara të behet me shpejtësi të ulët gjë që shmang jo vetëm aksidentet por edhe krijimin e pluhurave.

Masat për mbrojtjen e pejsazhit

Lloji i ndikimit	Masat e propozuara
Ndikime në pejsazh dhe topografine e relievit	Gjatë shfrytëzimit nuk duhet të demtohen sipërfaqe të panevojshme si pasojë e mosplanifikimit të saktë apo e neglizhencës së punëtorëve që mund të presin pemë apo të shkaktojnë zjarre dhe demtojnë pejsazhin dhe bimesinë e zonës

Masat për mbrojtjen e **biodiversitetit**

Lloji i ndikimit	Masat e propozuara
Ndikime ne faune	Shoferet do te udhezohen te bejne kujdes gjate transportit ne zona pyjore per te mos shtypur kafshe qe mund te jene ne mes te rruges. Shoferet duhet te spostojne kafshet pastaj te vijojne udhetimin

Masat për administrimin e **mbetjeve urbane**

Lloji i ndikimit	Masat e propozuara
Gjenerim i mbetjeve nga aktiviteti njerezor	Mbetjet e gjeneruara nga aktiviteti jetesor i punetoreve apo ambalazhet do te grumbullohen neper thase te posaçem dhe do te transportohen drejt drejt qendrave me te aferta te banuara per menaxhim nga sektoret perkates te pushtetit lokal. Gomat dhe vaji lubrifikant te perdoruar do t'u jepen subjekteve qe merren me riciklimin e tyre dhe qe aktualisht operojne edhe ne Shqiperi (Ministria e Mjedisit posedon nje liste te subjekteve riciklues)

Masat për zbutjen e ndikimeve gjatë fazës së shfrytëzimit të vendburimit

Masat për mbrojtjen e tokës nga ndotja dhe dëmtimi fizik

Meqenëse transporti i mineralit të kromit nga galeritë e shfrytëzimit do të bëhet me vagonë, do të përgatitet dhe përcaktohet vendi i parkimit të makinerive dhe kryerjes së shërbimeve të mirëmbajtjes, kryesisht në sipërfaqen e përgatitur më parë dhe nuk do të dëmtohen sipërfaqe të tjera vetëm për parkim.

Masat teknike në terren për mbrojtjen e tokës do të jenë:

1. Piketimi dhe hapja e kanaleve të drenazhimit në sipërfaqe.
2. Përgjatë segmenteve rrugore në varësi të terrenit dhe kushteve të tokës do të hapen kanale anësore që do të ndalin forcën gërryese të ujrave të reshjeve, ndërsa përgjatë perimetrit të sheshit të depozitimit të mineralit dhe hyrjes në nëntokë do të hapen kanale perimetrike kufizuese për të frenuar gërryerjen dhe transportin e tokës sipas gradientit të pjerrësisë nga ujërat sipërfaqësore.

3. Makineritë e shfrytëzimit dhe transportit do të kontrollohen për gjendjen e tyre teknike dhe nëse konstatohen pjesë të amortizuara që mund të rrjedhin lubrifikante do të zëvendësohen me të reja.

Në rast të ndonjë aksidenti dhe rrjedhjeve aksidentale të lëndëve ndotëse në mjedis do të merren masa për pastrimin e menjëhershëm të tokës së ndotur e cila do të depozitohet në një kosh të posaçëm metalik ose prej betoni për t'u djegur më pas.

Kanalet e drenazhimit përgjatë vendeve të depozitimit të mineralit do të mirëmbahen dhe pastrohen rregullisht sidomos gjatë stinës me rreshje.

Kontrulli i erozionit sipërfaqësor do të jetë një ndër masat më të rëndësishme të mbrojtjes së mjedisit nga aktiviteti i shfrytëzimit. Masat për kontrollin e erozionit jo vetëm që mbrojnë sipërfaqen e tokës nga dëmtimi por indirekt kontribuon edhe në mbrojtjen e burimeve ujore dhe bimësisë së zonës.

Masat për mbrojtjen e ajrit

Proceset që mund të shkaktojnë pluhura në mjedis janë ventilimi i galerive nëntokësore dhe transporti i mineralit. Agjentët atmosferikë si era mund të ngrenë sasi të konsiderueshme pluhuri nga kantieret e minierave prandaj në mot të thatë dhe me re nevojitet të lagen sipërfaqet e dampave si dhe minerali i depozituar aty (kjo në varësi edhe të ekspozimit të dampës ndaj qendrave të banuara). Skapamentot e automjeteve duhet të kenë në gjendje funksionale filtrat e tyre teknologjikë të kapjes së grimcave (skapamentot e makinerive kanë një jastëk të posaçëm për këtë gjë). Përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët squfuri. Transporti i materialeve të bëhet me mjete të pastra nga balta dhe të mbuluara nëse rrugët kalojnë pranë ose nëpër qendrat e banuara. Qarkullimi i kamionëve në qendrat e banuara të bëhet me shpejtësi të ulët gjë që shmang jo vetëm aksidentet por edhe krijimin e pluhurave.

Gjatë punimeve nëntokë dhe shpërthimeve krijohen gaze si CO_x dhe NO_x të cilët mund të kenë efekte negative dhe me pasojë sidomos në jetën e minatorëve. Megjithëse nuk parashikohen çlirime të medha gazesh nga operacionet nëntokë, megjithatë sistemi i aspirimit dhe ventilimit të gazeve dhe pluhurave duhet të funksionojë rregullisht.

Makinat e rënda dhe eksplozivët që do të përdoren gjatë shfrytëzimit do të shkaktojnë çlirim të zhurmave në mjedis. Sipas limiteve të vendosura nga shteti e BE vlerat e caktuara limit të ekspozimit ditor janë 85 dB dhe vlera maksimale ekspozimi 140 dB. Makineritë duhet të mirëmbahen teknikisht që zhurma e tyre të jetë vetëm ajo teknologjike dhe jo e avarive. Ato duhet të përdoren me efikasitet dhe të minimizohet koha gjatë së cilës mbahen ndezur motorët. Të mënjanohet rënia e borive të automjeteve nga shoferët për të mos krijuar zhurmë dhe stres tek banorët.

Masat për mbrojtjen e biodiversitetit

Masat që mund të merren për mbrojtjen e botës së gjallë lidhen me mosdëmtimin pa arsye të drurëve dhe bimësisë së zonës si nga parkimi në vende të papërcaktuara etj. Shoferët do

LN-7543-02-2014

NUIS/NIPT: L32311045M

Subjekti: Studime Projektme Minerare

Adresa: Tirane, TIRANE, Tirane, TIRANE, Rruga e Durrësit, Pallati Bimbashi Nr.14

Kodi: III.2.A (1+2)

Kod tjetër:

Data e lëshimit: 26/02/2014

Afati i vlefshmërisë: Pa afat

Kategoria

Shërbime ekspertize dhe/ose profesionale lidhur me ndikimin në mjedis

Nënkategoria

Veprimtaritë e ekspertizës lidhur me ndikimin në mjedis

Veprimtari specifike

1. Ndikim në mjedis
2. Auditim mjedisor

Specialiteti

Emërtimi përshkrues i veprimtarisë

Shërbime ekspertize dhe/ose profesionale lidhur me ndikimin në mjedis: Auditim mjedisor. Ndikim në mjedis

Kufizime specifike

Licenca ushtrohet sipas kufizimeve në legjislacionin në fuqi

Detyrime specifike

Licenca ushtrohet sipas detyrimeve në legjislacionin në fuqi

Vendi i kryerjes së veprimtarisë

Q: Tirane, Rr: TIRANE, B/K: Tirane, Q/F: TIRANE,
Rruga e Durrësit, Pallati Bimbashi Nr.14

Nënshkrimi i sportelit:

të udhëzohen të bëjnë kujdes gjatë transportit në zona pyjore për të mos shtypur kafshë që mund të jenë në mes të rrugës. Shoferët duhet të spostojnë kafshët pastaj të vijojnë udhëtimin

Administrimi i mbetjeve (urbane)

Mbetjet e gjeneruara nga aktiviteti jetësor i punëtorëve apo ambalazhet do të grumbullohen nëpër thasë të posaçëm dhe do të transportohen drejt drejt qendrave më të afërta të banuara për menaxhim nga sektorët përkatës të pushtetit lokal.

Gomat dhe vaji lubrifikant të përdoruar do t'u jepen subjekteve që merren me riciklimin e tyre dhe që aktualisht operojnë edhe në Shqipëri (Ministria e Mjedisit posedon një listë të subjekteve riciklues).

Ujërat e ndotur që do të prodhohen nga aktiviteti njerëzor si ujërat e kuzhinës së minatorëve, ujërat e banjove dhe dusheve do të trajtohen me metodën e gropës septike, pastrimit dhe kompostimit të tyre në kavaleta për t'u përdorur pasi të jetë humifikuar për plehrimin e bimësisë përreth dhe sidomos asaj që mbështet masat kundër erozionit pra bimësisë së shpateve të pjerrët.

f) ndikimet e mundshme në mjedisin ndërkufitar (nëse projekti ka natyrë të tillë).

Gjate zhvillimit të aktivitetit nentokesor të shfrytëzimit të mineralit të kromint në këte objekt nuk do të ketë ndikime në mjedisin ndërkufitar të projektit

Pas mbylljes së këtij aktiviteti me masat që shoqëria do të marrë për rehabilitimin e mjedisit, do të ketë ndikime pozitive në peisazhin e sipërfaqes së shfrytëzuar dhe në zhvillimin e flores.

PERGATITI

"STUDIME PROJEKTIVE MINERARE" SH.P.K.

licensuar nga Q.K.L. për shërbime ekspertize profesionale lidhur me ndikimin në mjedis.

nr. license LN-7543-02-2014

Inxh. **Halil BULICA**

Inxh: **Ardian BRAKO**

